Banca Națională
a Moldovei

Formarea cursului oficial și a prețurilor la aur și argint, schimbarea monedei de referință

Daniel Savin
Departamentul Piețe Financiare

Banca Națională a Moldovei

Sumar:

1. Determinarea cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele străine;
2. Factorii de influență asupra cursului de schimb;
3. Impactul intervențiilor valutare asupra cursului oficial;
4. Stabilirea prețului la aur și argint;
5. Schimbarea monedei de referință.

Banca Națională a Moldovei

Cursul de schimb sau cursul valutar reprezintă prețul unei unități monetare a unei țări, exprimat în unități monetare ale altei țări.

VALUTA vs MONEDA NAȚIONALĂ

Există două tipuri de cursuri:

✓ **Curs oficial**

20.12.2024

USD	18.3754↑
EUR	19.1142↓
UAH	0.4379↑
RON	3.8416↓
RUB	0.1777↓

✓**Curs de piață / comercial**

Piața valutară interbancară

Rata ultimei tranzacții (USD/MDL)	18.4
Volumul ultimei tranzacții (mil. USD)	0.2
Rata medie ponderată (USD/MDL)	18.383 ↑
Volumul total tranzacționat (mil. USD)	4

Sursa date: Bloomberg

19.12.2024

Băncile comerciale	Minim	Mediu	Max
840 USD 1 Dolar S.U.A.			
Cumpărare	18.2725	18.3070	18.3292
Vânzare	18.4948	18.5270	18.5675
978 EUR 1 Euro			
Cumpărare	19.0400	19.0777	19.1200
Vânzare	19.3500	19.3850	19.4250

Banca Națională a Moldovei

Cum determină BNM cursul oficial?

Calculat în baza tranzacțiilor pe piața valutară

Raportarea de către bănci a tranzacțiilor valutare

- Raportul se întocmeşte de către băncile licențiate şi Banca Națională a Moldovei și include informația privind tranzacțiile de cumpărare/vânzare indiferent de tipul acestora sau valuta (spot, forward, swap valutar, EUR, USD, GBP, RON etc.).

- Băncile licențiate prezintă în fiecare zi lucrătoare de la ora 12:30 până la ora 15:00.

- Raportul se prezintă prin intermediul Sistemului Automatizat de Plăți Interbancare (SAPI).

Banca Națională a Moldovei

➢ Determinarea cursului oficial al leului față de dolarul SUA

- În calcul intră tranzacțiile spot de cumpărare/vânzare a dolarilor SUA contra lei moldoveneşti efectuate prin virament, în echivalentul a **10,000 USD** sau mai mult.

- Doar tranzacțiile de cumpărare/vânzare încheiate începând cu ora 12:30 a zilei lucrătoare precedente până la ora 12:30 a zilei de raportare (curente).

- Se utilizează metoda mediei aritmetice a mediilor cursurilor de cumpărare și vânzare ponderate la volumul tranzacțiilor.

Banca Națională a Moldovei

Calcularea cursului oficial față de USD pentru data de 20.12.2024

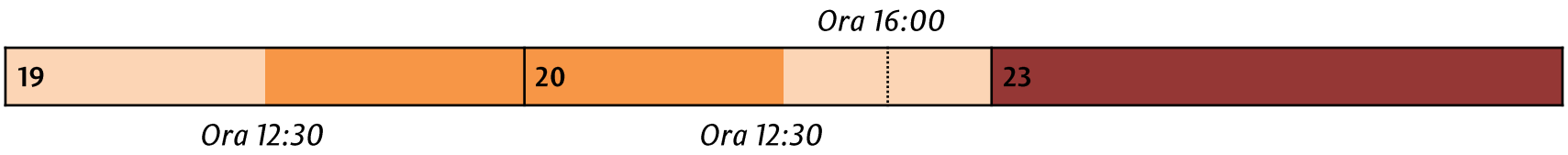

Ziua pentru care se stabilește cursul oficial

Intervalul de timp pentru tranzacțiile luate în calcul

1. Operațiunile de schimb USD contra MDL din perioada 19.12.2024/12:30 – 20.12.2024/12:30
2. Media ponderată a cursului pentru **cumpărări** de valută
3. Media ponderată a cursului pentru **vânzări** de valută
4. Media aritmetică simplă dintre valorile de la p. 2 și 3

Banca Națională a Moldovei

Piața intrabancară

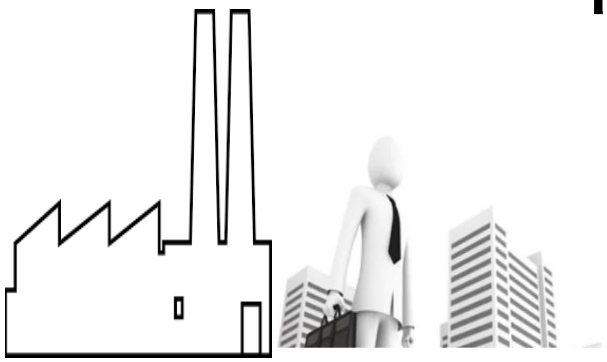

Piața interbancară

Banca Națională a Moldovei

➢ Determinarea cursului oficial al leului față de alte valute (exclusiv dolarul SUA)

- Cursul oficial față de dolarul SUA multiplicat la cross-cursul valutei străine respective față de dolarul SUA stabilit pe piața internațională la ora 14:00;
- Sursa de bază utilizată pentru preluarea cross-cursurilor altor valute față de dolarul SUA este sistemul informațional Bloomberg.

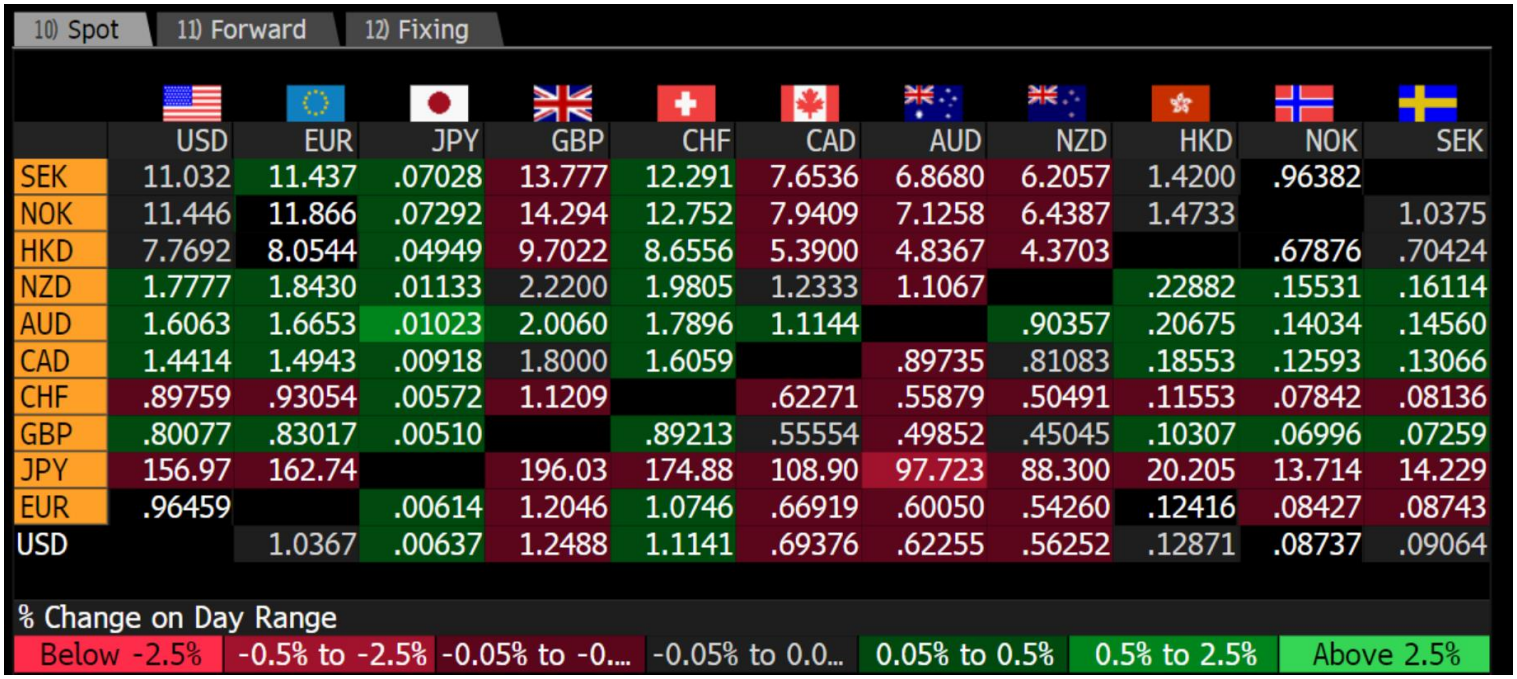

	USD	EUR	JPY	GBP	CHF	CAD	AUD	NZD	HKD	NOK	SEK
SEK	11.032	11.437	.07028	13.777	12.291	7.6536	6.8680	6.2057	1.4200	.96382	
NOK	11.446	11.866	.07292	14.294	12.752	7.9409	7.1258	6.4387	1.4733		1.0375
HKD	7.7692	8.0544	.04949	9.7022	8.6556	5.3900	4.8367	4.3703		.67876	.70424
NZD	1.7777	1.8430	.01133	2.2200	1.9805	1.2333	1.1067		.22882	.15531	.16114
AUD	1.6063	1.6653	.01023	2.0060	1.7896	1.1144		.90357	.20675	.14034	.14560
CAD	1.4414	1.4943	.00918	1.8000	1.6059		.89735	.81083	.18553	.12593	.13066
CHF	.89759	.93054	.00572	1.1209		.62271	.55879	.50491	.11553	.07842	.08136
GBP	.80077	.83017	.00510		.89213	.55554	.49852	.45045	.10307	.06996	.07259
JPY	156.97	162.74		196.03	174.88	108.90	97.723	88.300	20.205	13.714	14.229
EUR	.96459		.00614	1.2046	1.0746	.66919	.60050	.54260	.12416	.08427	.08743
USD		1.0367	.00637	1.2488	1.1141	.69376	.62255	.56252	.12871	.08737	.09064

Banca Națională a Moldovei

Actualmente BNM calculează cursul oficial pentru 41 de valute, precum și prețul aurului și al argintului

Ratele oficiale de schimb la data: **20.12.2024**

Valuta	Cod	Abr	Rata	Cursul
Coroana ceha	203	CZK	1	0.7607↓
Coroana daneza	208	DKK	1	2.5618↓
Coroana islandeza	352	ISK	10	1.3227↓
Coroana norvegiana	578	NOK	1	1.6174↓
Coroana suedeza	752	SEK	1	1.6668↓
D.S.T.	960	XDR	1	23.9797↓
Denar macedonian	807	MKD	10	3.1048↓
Dinar kuweitian	414	KWD	1	59.6488↓
Dinar sirb	941	RSD	100	16.3393↓
Dirham E.A.U.	784	AED	1	5.0030↑
Dolar Hong Kong	344	HKD	1	2.3647↑
Dolar S.U.A.	840	USD	1	18.3754↑
Dolar australian	036	AUD	1	11.4810↓
Dolar canadian	124	CAD	1	12.7744↓
Dolar neozeelandez	554	NZD	1	10.3931↓
Dram armenesc	051	AMD	10	0.4661↑
Euro	978	EUR	1	19.1142↓
Forint ungar	348	HUF	100	4.6033↓
Franc elvetian	756	CHF	1	20.5060↓
Hrivna ucraineana	980	UAH	1	0.4379↑
Lari georgian	981	GEL	1	6.5685↓

Valuta	Cod	Abr	Rata	Cursul
Lek albanez	008	ALL	10	1.9442↓
Leu romanesc	946	RON	1	3.8416↓
Leva bulgara	975	BGN	1	9.7731↓
Lira sterlina	826	GBP	1	23.2036↓
Lira turceasca	949	TRY	1	0.5239↓
Manat azer	944	AZN	1	10.8065↑
Manat turkmen	934	TMT	1	5.2501↑
Ringgit malayezian	458	MYR	1	4.0784↓
Rubla belarusa	933	BYN	1	5.2925↑
Rubla ruseasca	643	RUB	1	0.1777↓
Rupia indiana	356	INR	10	2.1599↓
Shekel israelian	376	ILS	1	5.0684↓
Som kirghiz	417	KGS	10	2.1152↑
Somoni tadjic	972	TJS	1	1.6827↓
Sum uzbek	860	UZS	100	0.1427
Tenghe kazah	398	KZT	10	0.3503↓
Won sud-coreean	410	KRW	100	1.2686↓
Yen japonez	392	JPY	100	11.7231↓
Yuan Renminbi chinezesc	156	CNY	1	2.5181↓
Zlot polonez	985	PLN	1	4.4967↓

Banca Națională a Moldovei

Regimuri de curs de schimb

- ✓ **regim de curs fix** - cursul de schimb este stabilit de autoritățile monetare ale țării și este menținut la același nivel

Hong Kong, Arabia Saudită, Bulgaria, Bosnia și Herțegovina

- ✓ **regim de curs flotant** - cursul de schimb este determinat liber pe piață - flotare liberă – fără intervenția băncii centrale

33 țări din lume cu economii de piață dezvoltate

- flotare gestionată – banca centrală intervine limitat fără a schimba trendul cursului

Moldova, Ungaria, Corea de Sud, Turcia, Peru + 26 țări

- ✓ **regim de curs intermediar** – cursul este fixat de un interval determinat (band) sau trend determinat (crawling peg)

EAU, Morocco, Nicaragua, Honduras + 24 țări

- ✓ **No legal tender** - țarile care utilizează valutele altor țări

Montenegro, Monaco, Andorra, Kosovo – euro

Ecuador, El Salvador, Panama, Micronesia – dolarul SUA

Banca Națională a Moldovei

Regimuri de curs de schimb - continuare

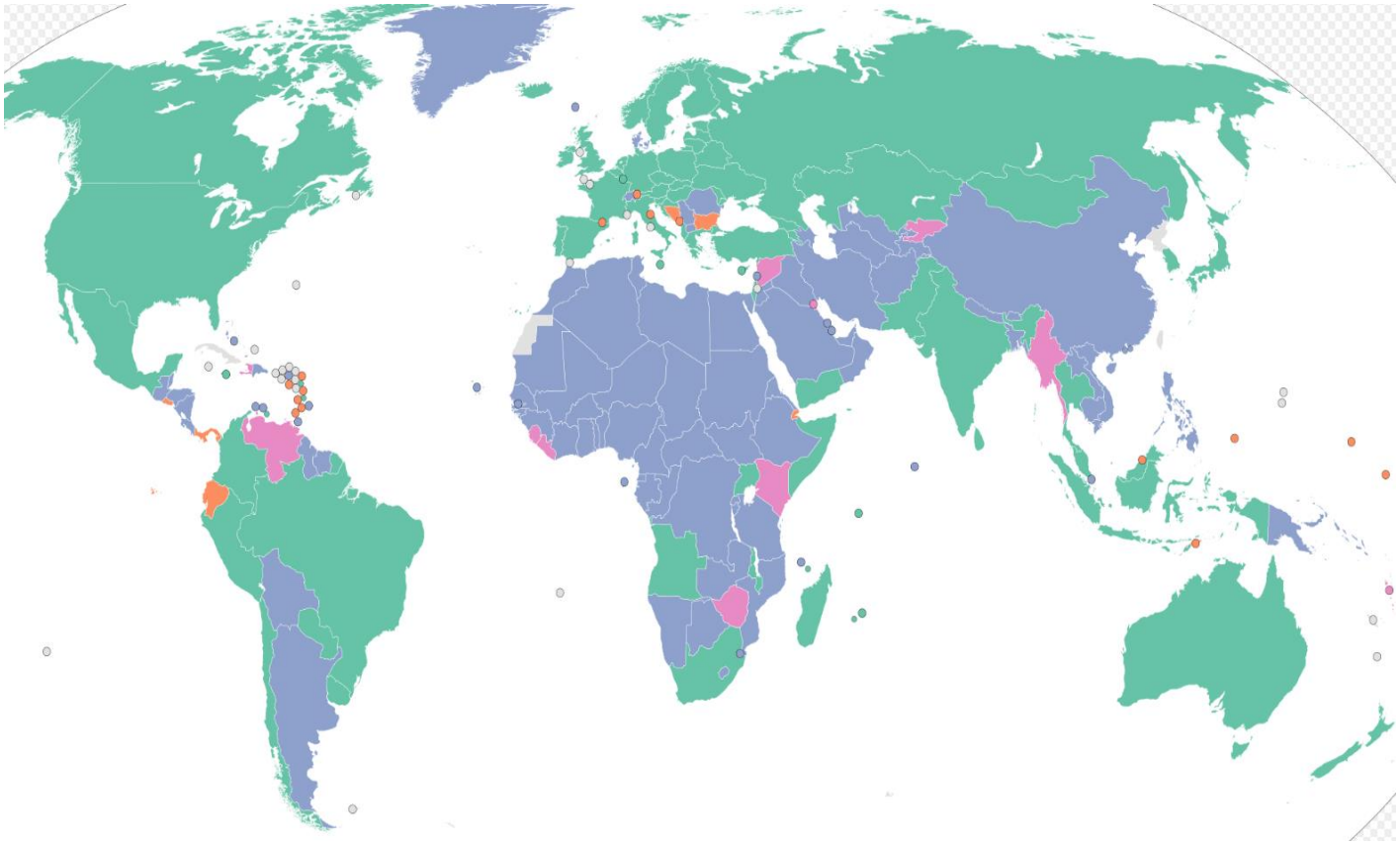

Flotare liberă sau gestionată

Regim intermediar

Utilizarea valutei altei țări

Banca Națională a Moldovei

Factorii ce influențează cursul valutar

- *Condițiile comerciale (export/import)*

- *Stabilitatea economică și politică*

- *Remiterile de peste hotare*

- *Situația macroeconomică pe plan extern*

- *Factori de ordin social*

Banca Națională a Moldovei

Intervenție valutară

Intervenție valutară - procurarea/vânzarea de către banca centrală a valutei străine contra MDL pe piața interbancară locală

Scopul utilizării intervențiilor:

- ✓ În contextul obiectivului fundamental de menținere a stabilității prețurilor prin prevenirea fluctuațiilor excesive ale cursului de schimb
- ✓ Consolidarea rezervelor valutare ale statului

Banca Națională a Moldovei

Cursul oficial se calculează în baza ratelor de schimb stabilite de către băncile licențiate în tranzacțiile de cumpărare/vânzare a valutelor efectuate cu clienții lor și cu alte bănci. Astfel, cursul oficial de schimb reflectă raportul dintre cererea și oferta de valute pe piața valutară din țară.

Banca Națională a Moldovei

Calculul cererii nete și ofertei nete de valută

Acești indicatori sunt calculați pe baza operațiunilor de cumpărare și vânzare a valutei străine efectuate de către **băncile licențiate și casele de schimb valutar cu persoanele fizice și juridice.**

Oferta netă de la PF = **Procurările de valută de la PF** − **Vânzările de valută către PF**

Cererea netă din partea PJ = **Vânzările de valută către PJ** − **Procurările de valută de la PJ**

Gradul de acoperire a cererii prin ofertă = **Oferta netă de la PF** / **Cererea netă din partea PJ**

Banca Națională a Moldovei

Gradul de acoperire a cererii nete de valută din partea agenților economici prin oferta netă de valută străină de la persoane fizice

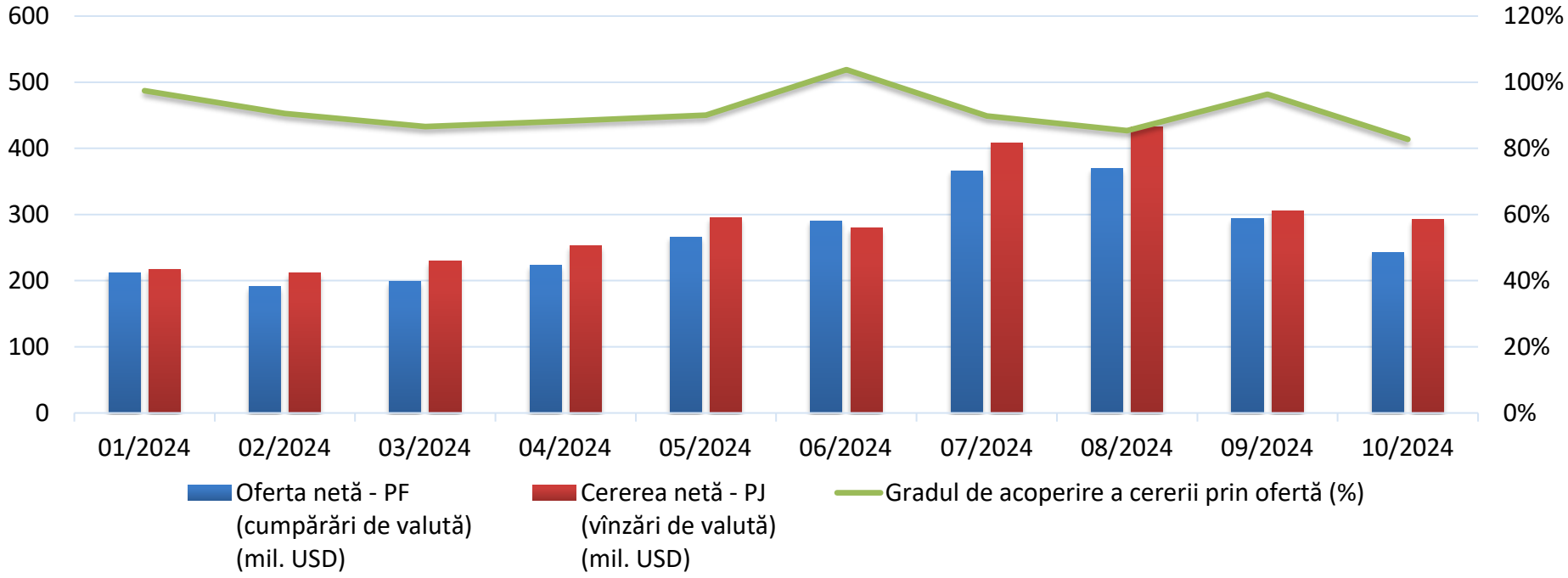

Gradul de acoperire 100% înseamnă oferta netă este egală cu cererea netă de valută

Banca Națională a Moldovei

Exemplul cum interpretăm cifrele publicate de BNM - Noiembrie 2024

Operațiunile intrabancare fără numerar ale băncilor licențiate - Noiembrie 2024 (echivalent dolari SUA)

	Cumparare	Vanzare	Deficit
Euro	213,831,751.64	405,056,053.94	-191,224,302.30
Dolar S.U.A.	170,529,505.40	250,536,185.81	-80,006,680.41
Leu românesc	1,845,417.11	53,997,628.74	-52,152,211.63
Rubla rusească	1,517,407.39	5,010,632.00	-3,493,224.61
Renminbi-ul chinezesc		396,521.76	-396,521.76
Rubla belarusă		27,544.13	-27,544.13
Dolar canadian		16,773.44	-16,773.44
Hrivna ucraineană		16,925.20	-16,925.20
Franc elvețian	1,715,014.66	405,770.20	1,309,244.46
Lira sterlină	6,499,023.28	2,637,541.59	3,861,481.69
	395,938,119.48	**718,101,576.81**	**-322,163,457.33**

Deficitul este finanțat din 3 surse principale:

1. Procurările nete de numerar (cca 156,4 mil USD)
2. Intervențiile BNM (154,1 mil USD în noiembrie 2024)
3. Vânzarea valutei din poziție sa valutară

Banca Națională a Moldovei

Stabilirea prețului la aur și argint

Prețurile la aur şi argint reprezintă prețurile exprimate în lei moldoveneşti al unui gram de aur fin şi al unui gram de argint fin.

- Prețul pentru aur/argint, stabilit pe piața internațională la ora 10:30 și respectiv 12:00 ora Londrei;
- Cursul oficial față de dolarul SUA;
- Sursa de bază utilizată pentru preluarea prețului la aur/argint este sistemul informațional Bloomberg.

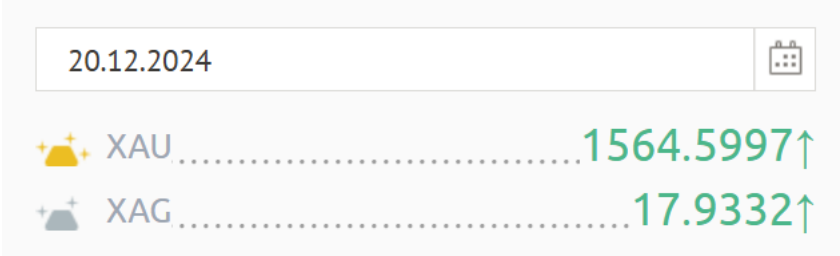

Uncia troy sau Uncia monetară este o unitate de măsură utilizată în țările anglo-saxone pentru cotația metalelor prețioase și este echivalentă cu 31,1034768 grame.
Fixing 19.12.2024 – 2648.3 USD/troy

Banca Națională a Moldovei

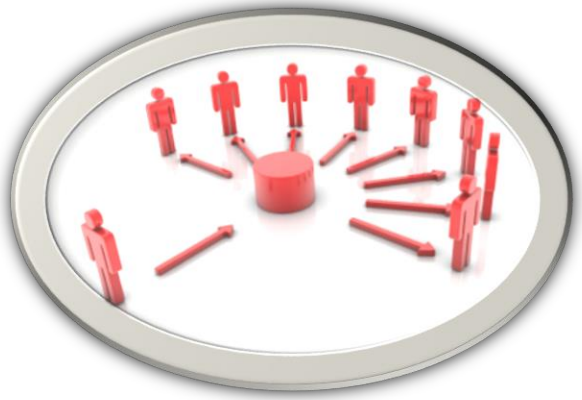

- ✓ BNM publică zilnic, nu mai devreme de ora 16:00, cursul oficial de schimb pentru ziua lucrătoare următoare pe pagina web oficială

- ✓ Difuzează cursul către bănci prin intermediul SAPI

Banca Națională a Moldovei

Trecerea la euro în calitate de monedă de referință

Începând cu **2 ianuarie 2025** BNM trece la utilizarea valutei de referință euro și corespunzător la calcularea cursului oficial în baza tranzacțiilor în euro.

Premise:

- În ultimii 20 de ani, ponderea euro în fluxurile financiare din Moldova a crescut considerabil, depășind dolarul SUA;
- economia Republicii Moldova și-a intensificat relațiile economice și financiare cu Uniunea Europeană, fiind momentan integrată preponderent în structura comercială și financiară europeană, unde euro joacă un rol dominant;
- Euro deține ponderea majoritară în fluxurile comerciale externe, remiteri, investiții străine directe, rulajul pieței valutare, creditele și depozitele în valută în sistemul bancar;
- Datorită creșterii indicatorilor menționați crește și ponderea euro în rezervele valutare ale Republicii Moldova.

Banca Națională a Moldovei

Avantajele trecerii la moneda de referință euro

Pentru populație:

- O stabilitate mai mare a ratelor de schimb EUR contra MDL
- Scăderea costurilor de tranzacționare EUR contra MDL, beneficari fiind atât cei care încasează remiteri în euro cât și cei care decid sa își facă economii sau au de făcut plăți în EUR;

Rulajul cumpărărilor/vânzărilor de valută contra lei moldovenești pe piața valutară internă în numerar

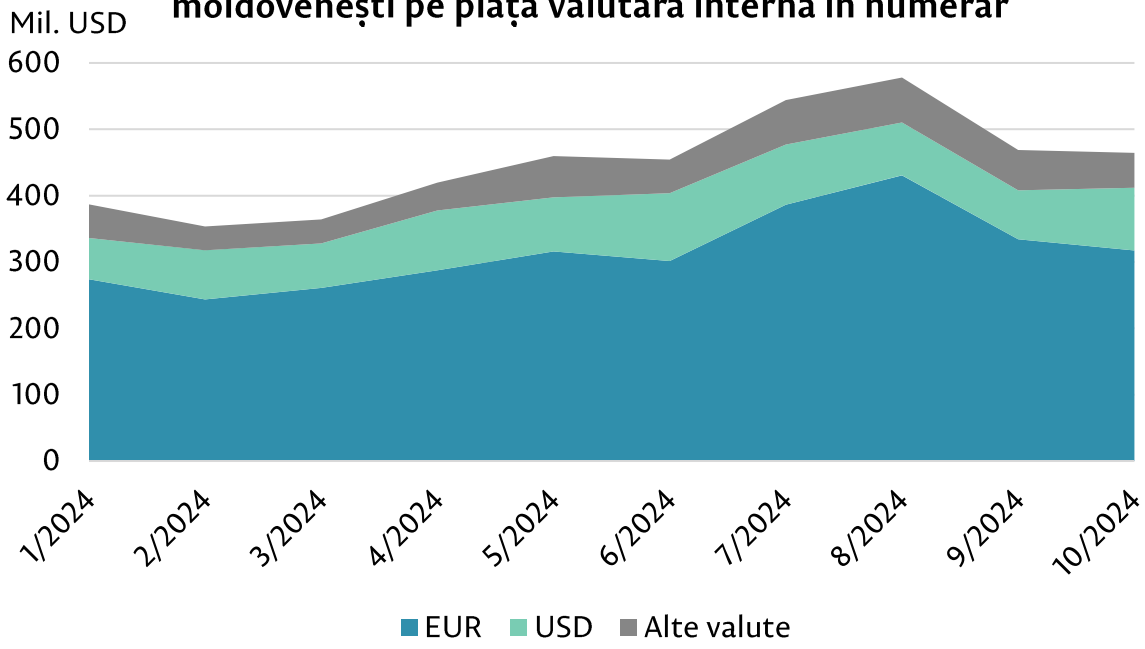

Se atestă poziția dominantă a euro pe piața valutară în numerar cât și în preferințele de economisire. Astfel, în mediu în perioada ianuarie – octombrie 2024 ponderea euro constituie cca. 70,2 la sută, ponderea dolarului SUA cca. 18,1 la sută și alte valute cca 11,7 la sută.

Banca Națională a Moldovei

Avantajele trecerii la moneda de referință euro

Pentru mediu de afaceri:

- Beneficii din scăderea volatilității cursului valutar, ceea ce va facilita tranzacțiile comerciale și va diminua și riscul valutar în relațiile economice cu partenerii din Uniunea Europeană;
- Importatorii și exportatorii vor beneficia de un curs EUR/MDL mai stabil, dar și vor beneficia de la reducerea costurilor de tranzacționare.

Structura valutară a procurărilor de valută de la agenții economici pe piața intrabancară prin virament

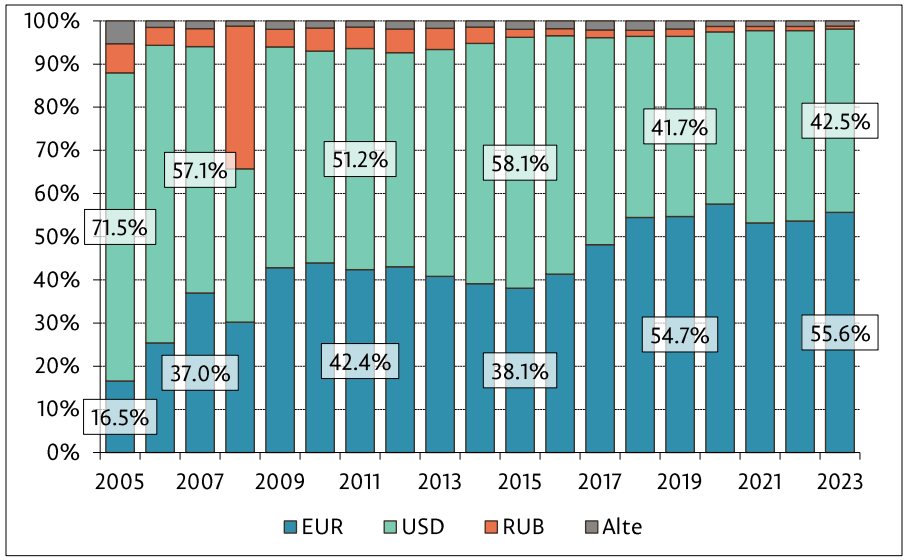

Structura valutară a vânzărilor de valută către agenții economici pe piața intrabancară prin virament

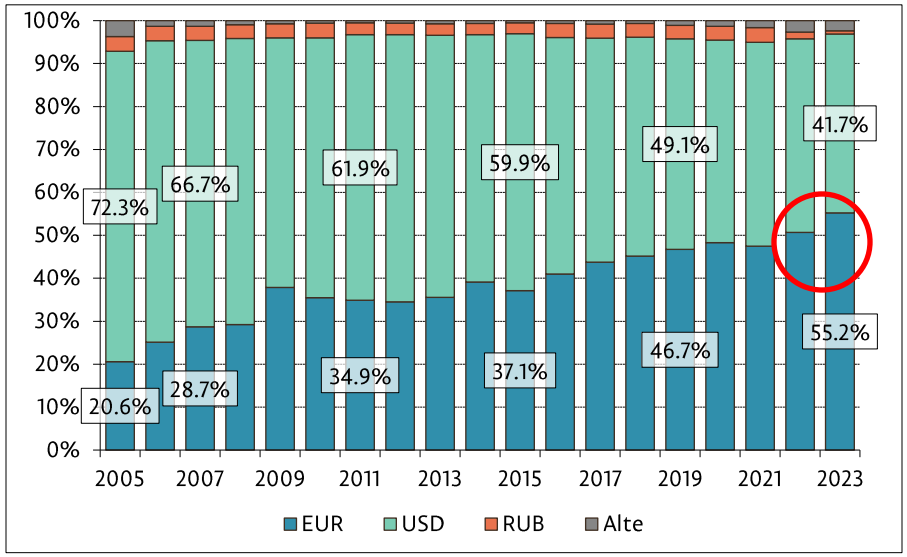

Banca Națională a Moldovei

Avantajele trecerii la moneda de referință euro

Pentru sectorul bancar:

- Creșterea lichidității pieței valutare;
- Impulsionarea activității pe piața interbancară;
- Un cadru de lucru mai stabil și mai eficient din punct de vedere operațional;
- Ameliorarea calității datelor statistice recalculate în euro.

Structura valutară a creditelor acordate în valută străină de băncile locale (fără credite atașate)

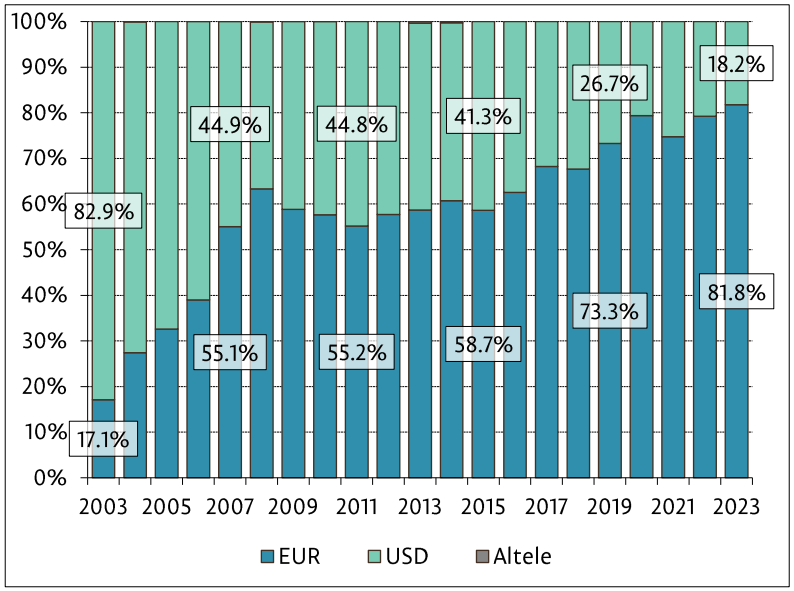

Structura valutară a conturilor curente și de depozit în valută ale clienților băncilor locale

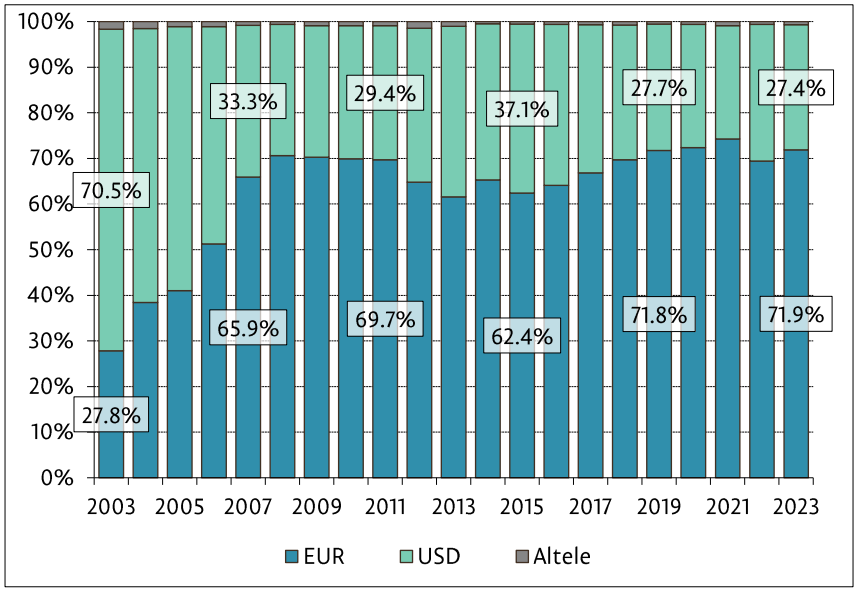

Banca Națională a Moldovei

Știați că:

- Lira sterlină este cea mai veche monedă încă folosită. Monedele de argint datează din jurul anului 775 e.n., când au fost utilizate intens de-a lungul perioadei anglo-saxone.

- Doar 8% din moneda lumii este în numerar.

- La peste 25 de ani de la introducerea sa, euro este a doua monedă ca importanță în sistemul monetar internațional, după dolarul american. Euro este a doua monedă preferată la nivel mondial pentru acordarea și luarea de credite și pentru rezervele băncilor centrale.

- Și o ultimă curiozitate mai amuzantă:
  Cine din DVS ar putea alerga cu 10 mil. USD intr-o geantă?

Banca Națională a Moldovei

Cam așa arată un trilion de dolari SUA!

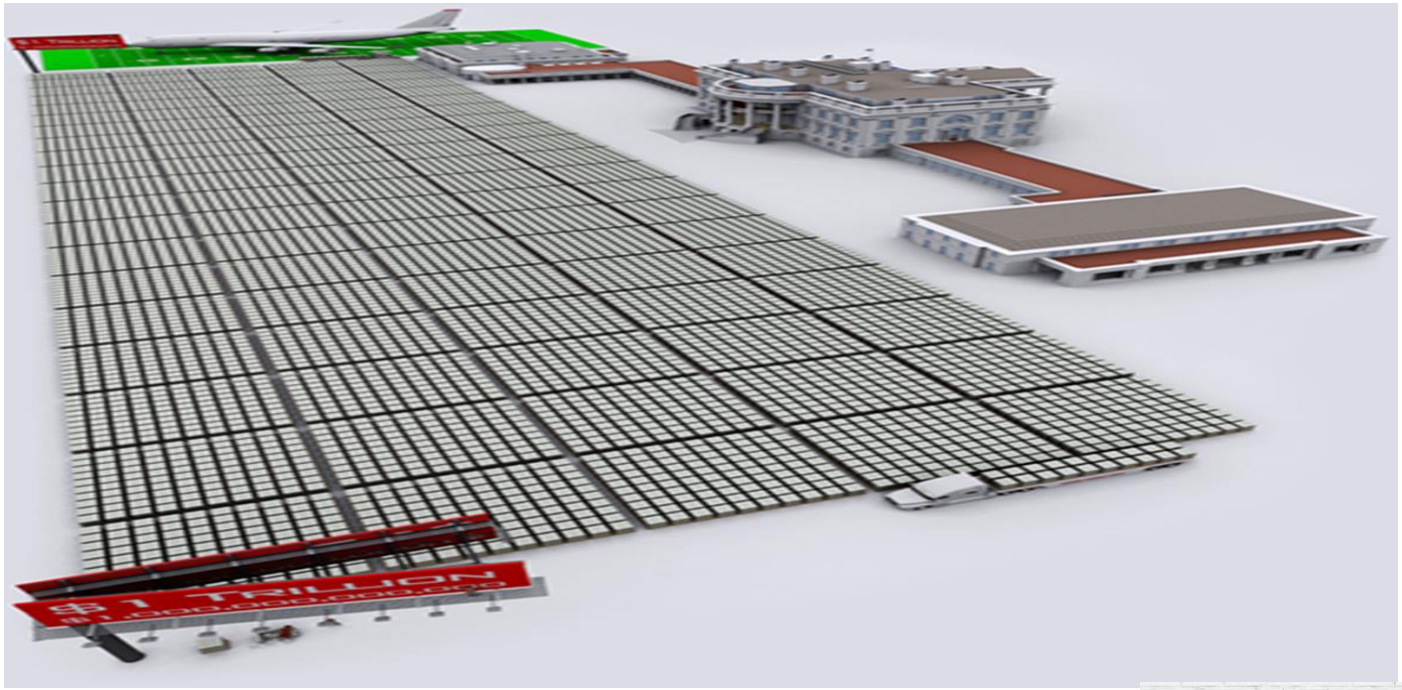

- 1 bancnotă de 100 USD = 1 gram
- 10 milioane de USD = 100 000 bancnote de 100 USD = **100 KG = 113 litri**!

Deci 10 milioane USD e greu să le ridici de jos! Dar sa mai și alergi!

Vă mulțumesc pentru atenție!

Dacă sunt întrebări – Vă rog: